



**CCE PR  
REVISED**

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಂಡಳಿ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು – 560 003  
KARNATAKA SECONDARY EDUCATION EXAMINATION BOARD, MALLESWARAM,  
BANGALORE – 560 003

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ, ಜೂನ್, 2018  
S. S. L. C. EXAMINATION, JUNE, 2018

**ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು  
MODEL ANSWERS**

ದಿನಾಂಕ : 28. 06. 2018 ]

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **67-S**

Date : 28. 06. 2018 ]

CODE No. : **67-S**

**ವಿಷಯ : ತೃತೀಯ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ**  
**Subject : Third Language — SANSKRIT**  
**तृतीय भाषा — संस्कृतम्**  
( ಹೊಸ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ / New Syllabus )  
( ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / Private Repeater )

[ ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 100

[ Max. Marks : 100

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
	<b>भाग: - "A"</b> <b>( गद्यम्-पद्यम्-पूरकपाठा: )</b>	
I.	एकवाक्येन उत्तरं लिखत —	14 × 1 = 14
1.	पठनार्थं का आवश्यको ? <b>उत्तरम् :</b> पठनार्थं एकाग्रता आवश्यकी ।	1
2.	केषां मध्ये भीषणं युद्धं प्रचलति स्म ? <b>उत्तरम् :</b> कौरव पाण्डवानां मध्ये भीषणं युद्धं प्रचलति स्म ।	1

**PR(C)-40010**

[ Turn over

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
3.	वामनः किमर्थं विरामम् इच्छति ? उत्तरम् : वामनः ग्रामोत्सवार्थं विरामम् इच्छति ।	1
4.	मेलुकोटे कस्मिन् मण्डले अस्ति ? उत्तरम् : मेलुकोटे मण्डलमण्डले अस्ति ।	1
5.	स्वामी विवेकानन्दः कुत्र गतवान् ? उत्तरम् : स्वामी विवेकानन्दः मेरठनगरं गतवान् ।	1
6.	कः महाभारतं रचितवान् ? उत्तरम् : वेदव्यासः महाभारतं रचितवान् ।	1
7.	कः इन्दुःक्षीरनिधाविव प्रसूतः ? उत्तरम् : दिलीपः इन्दुःक्षीरनिधाविव प्रसूतः ।	1
8.	लोकपाली कः ? उत्तरम् : लोकपाली शिवः ।	1
9.	कालपर्ययात् का क्षयं गच्छति ? उत्तरम् : शिक्षाक्षयं गच्छति कालपर्ययात् ।	1
10.	पूज्यशैलः कः ? उत्तरम् : हिमालयः पूज्यशैलः ।	1
11.	वैरमुडि इति उत्सवः कदा आचर्यते ? उत्तरम् : वैरमुडि उत्सवः फाल्गुणमासस्य पुष्यनक्षत्र काले आचर्यते ।	1
12.	दुण्डिराजः कः ? उत्तरम् : दुण्डिराजः गणेशः ।	1
13.	दिलीपः भूमिं काम् इव शशास ? उत्तरम् : दिलीपः भूमिं एकपुरीमिव शशास ।	1
14.	पूज्यनदी का ? उत्तरम् : पूज्यनदी गङ्गा ।	1



प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
IV.	<b>द्वि-त्रैः</b> वाक्यैः संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत —	3 × 2 = 6
22.	कर्मणः विषये भगवतः अभिप्रायः कः ? <b>उत्तरम् :</b> मानवानाम् अधिकारः केवलं कर्मणि एव फलेषु न कदापि भवति । मानवः कर्मणः फलस्य स्वामी कर्मणः कारणं वा नास्ति ।	2
23.	कालान्तरे कानि-कानि विनश्यन्ति ? <b>अथवा</b> पञ्च अचोरहरणीयानि कानि ? <b>उत्तरम् :</b> विद्या, रूढमूलाः वृक्षाः नदीतटकादि तोयम् एतानि कालान्तरे विनश्यन्ति । <b>अथवा</b> शीलम् – शूरता – सक्रियता – पण्डित्यम् – मित्रसङ्ग्रहः एतानि पञ्च अचोरहरणीयानि ।	2
24.	गणेशः कीदृशः ? <b>उत्तरम् :</b> गणेशः वलयीकृत सर्पः शिरोभूषणीकृतार्धचन्द्रः चूर्णीकृत महाविघ्ननाशकः आसीत् ।	2
V.	श्लोकतात्पर्यं कन्नडभाषया आंग्लभाषया वा लिखत —	2 × 2 = 4
25.	भारतवासिषु बाह्ये भेदे बहुत्र बहुधा दृष्टेऽपि । आन्तरङ्गिकी संस्कृतिरेका सनातनी नो बध्नाति ।। <b>उत्तरम् :</b> ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'ಸನಾತನಿ ನೋ ಬಧ್ನಾತಿ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಭಾರತೀಯರಾದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿದೆ. ಹಲವು ಕಡೆ ನೋಡಲಾಗಿ ಅಂತರಂಗವಾಗಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಭಾರತೀಯ ಸನಾತನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಭಂಗವಿಲ್ಲ.	2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
26.	<p>व्यूढोरस्को वृषस्कन्धः शालप्रांशुर्महाभुजः । आत्मकर्मक्षमं देहं क्षात्रो धर्म इवाश्रितः ॥</p> <p><b>अथवा</b></p> <p>चतुर्विधा भजन्ते मां जनास्सुकृतिनोऽर्जुन । आर्तो जिज्ञासुरर्थार्थी ज्ञानी च भरतर्षभ ॥</p> <p><b>उत्तरम् :</b></p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'इन्द्रःक्षीरनिधाविव' ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶದ ರಾಜರು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಶುದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ಅವರ ವಂಶವನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ದಿಲೀಪ ಎಂಬ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠನು ಕ್ಷೀರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನು ಹುಟ್ಟಿಬಂದಂತೆ ಹುಟ್ಟಿದನು.</p> <p><b>ಅಥವಾ</b></p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'जीवनयोगः' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹೇ ಅರ್ಜುನ ನಾಲ್ಕು ವಿಧದ ಪೂರ್ಣಶಾಲಿಯಾದ ಜನರು ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರೆಂದರೆ ದುಃಖಿ, ಜ್ಞಾನಾಭಿಲಾಷಿ, ಐಹಿಕ ಭೋಗಾಭಿಲಾಷಿ ಹಾಗೂ ಪಂಡಿತರು.</p>	2
VI.	संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत —	2
27.	<p>ಆನೆಯು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿ. ಅದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ.</p> <p><b>उत्तरम् :</b></p> <p>गजः सस्याहारी प्राणी । सः वने वसति ।</p> <p>कर्नाटकभाषया अनुवादं कुरुत —</p>	1 + 1
28.	<p>कृषकाः ग्रामे निवसन्ति । ते क्षेत्रेषु श्रमेण कार्यं कुर्वन्ति ।</p> <p><b>उत्तरम् :</b></p> <p>ರೈತರು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರಮದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.</p>	1 + 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
VII. 29.	<p>कवेः देश-काल-ग्रन्थानां विषये लिखत —</p> <p>कालिदासः</p> <p><b>अथवा</b></p> <p>भोजराजः ।</p> <p><b>उत्तरम् :</b></p> <p>कविः : कालिदासः</p> <p>देशः : जन्मस्थानं — काश्मीरः । वासस्थानम् — उज्जयिनी ।</p> <p>कालः : क्रिस्ताब्दः प्रथमं, चतुर्थं, पञ्चमं वा शतकम् ।</p> <p>ग्रन्थाः : महाकाव्ये —</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. रघुवंशम्</li> <li>2. कुमारसम्भवम् ।</li> </ol> <p>खण्डकाव्ये —</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ऋतुसंहारः</li> <li>2. मेघदूतम् ।</li> </ol> <p>नाटकानि —</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. अभिज्ञानशाकुन्तलम्</li> <li>2. मालविकाग्निमित्रम्</li> <li>3. विक्रमोर्वशीयम् ।</li> </ol> <p><b>अथवा</b></p> <p>कविः : भोजराजः</p> <p>देशः : मालवदेशः</p> <p>कालः : एकादशशतकम्</p> <p>ग्रन्थाः : चाणक्यनीतिः, महाभारतम्, ब्रह्मसूत्राणि इत्यादि ।</p>	3

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
VIII.	यथानिर्देशम् उत्तरं लिखत —	3 × 3 = 9
30.	“भवान् कर्णाय साधुवादं यच्छति” कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ? उत्तरम् : कः पाठः — “मिथ्याभिमानः” इति पाठः । कः अवदत् — अर्जुनः अवदत् । कम् अवदत् — कृष्णम् अवदत् ।	1 1 1
31.	“जित्वा पृथ्वीं ददामि ।” कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ? उत्तरम् : कः पाठः — “दाने सर्वं प्रतिष्ठितम्” इति पाठः । कः अवदत् — कर्णः अवदत् । कम् अवदत् — इन्द्रम् अवदत् ।	1 1 1
32.	“मया एतानि सर्वाणि पुस्तकानि पठितानि ।” कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ? उत्तरम् : कः पाठः — “एकाग्रता” इति पाठः । कः अवदत् — स्वामीविवेकानन्दः अवदत् । कम् अवदत् — ग्रन्थपालं अवदत् ।	1 1 1





ಪ್ರಶ್ನ ಸಂಖ್ಯಾ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನಮ್
	<p>ರಾಜಾ ವಿಕ್ರಮ ಬೇತಾಳವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಬೇತಾಳ ಕಥೆ ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು. ಹಿಂದೆ ಧರ್ಮಧ್ವಜನೆಂಬ ರಾಜನಿದ್ದನು. ಅವನ ರಾಣಿಯರ ಹೆಸರು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ರಾಣಿಯರ ಜೊತೆ ವಸಂತೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ರಾಜನ ವಿಹಾರದ ವಿವರಣೆ. ಅವರು ಗಾಯಗೊಂಡ ವಿಚಾರ ವಿವರಣೆ. ಅವರಿಗೆ ಉಪಚಾರ. ನಂತರ ಬೇತಾಳನ ಪ್ರಶ್ನೆ, ರಾಜನ ಉತ್ತರ, ರಾಜನ ಮೌನ ಭಂಗ ಪುನಃ ಬೇತಾಳ ಸ್ವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದು ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.</p>	
36.	<p>इन्द्रकर्णयोः सम्भाषणं सङ्गृह्य लिखत ।</p> <p><b>उत्तरम् :</b></p> <p>ಭಾಸ ವಿರಚಿತ ಕರ್ಣಭಾರ ನಾಟಕದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಾಪಗ್ರಸ್ಥ ಕರ್ಣನ ಸ್ಥಿತಿಯ ವಿವರಣೆ.</p> <p>ಭೂಮಿಗೆ ಆಗಮನ ವಿಪ್ರವೇಷಧಾರಿ ಇಂದ್ರ ಕರ್ಣನ ಕವಚ ಕುಂಡಲಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು. ದಾನಶೂರನಾದ ಕರ್ಣ ಶಲ್ಯ ನಯಾತನ್ನು ಕೇಳದೆ ದಾನ ನೀಡುವ ಪ್ರಸಂಗದ ವಿವರಣೆ.</p>	3
X.	<p>श्लोकद्वयं पूरयत —</p>	2 × 4 = 8
37.	<p>गुरवे सर्वविद्यानां सर्व ..... ..... मूर्तये नमः ॥</p> <p><b>उत्तरम् :</b></p> <p>गुरवे सर्व लोकानां भिषजे भवरोगिणाम् । निधये सर्व विद्यानां दक्षिणामूर्तये नमः ॥</p>	2 2
38.	<p>शीलं शौर्यम् ..... ..... निधिः ॥</p> <p><b>उत्तरम् :</b></p> <p>शीलं शौर्यमनालस्यं पाण्डित्यं मित्रसङ्ग्रहः । अचोरहरणीयानि पञ्चैतान्यक्षयो निधिः ॥</p>	2 2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<b>भाग: - B</b> <b>(व्याकरणविभाग:)</b>	
XI.	समुचितम् उत्तरं लिखत —	12 × 1 = 12
39.	‘जनकः’ अस्य पर्यायपदम् इदं भवति — (A) जानकी (B) पिता (C) जननी (D) जनता । उत्तरम् : (B) पिता	1
40.	‘नूतनम्’ अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति — (A) पुरातनम् (B) नवीनम् (C) सदातनम् (D) अधुनातनम् । उत्तरम् : (A) पुरातनम्	1
41.	‘ग्रन्थालयः’ अत्र एषा विभक्तिः अस्ति — (A) पञ्चमी (B) तृतीया (C) प्रथमा (D) चतुर्थी । उत्तरम् : (C) प्रथमा	1
42.	अत्र समूहेतर पदम् इदं भवति — (A) विवेकानन्दः (B) अखण्डानन्दः (C) ग्रन्थालयः (D) व्यापारी । उत्तरम् : (D) व्यापारी ।	1
43.	‘वेदाद्रिः’ अत्र अयं सन्धिः भवति — (A) गुणः (B) यण् (C) सवर्णदीर्घः (D) यान्तवान्तादेशः । उत्तरम् : (C) सवर्णदीर्घः	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
44.	<p>‘पुष्पम्’ अस्य बहुवचनरूपम् इदम् अस्ति –</p> <p>(A) पुष्पाय (B) पुष्पे</p> <p>(C) पुष्पात् (D) पुष्पाणि ।</p> <p>उत्तरम् : (D) पुष्पाणि ।</p>	1
45.	<p>‘अन्यपदार्थप्रधानः’ अयं समासः भवति –</p> <p>(A) तत्पुरुषः (B) बहुव्रीहिः</p> <p>(C) अव्ययीभावः (D) द्वन्द्वः ।</p> <p>उत्तरम् : (B) बहुव्रीहिः</p>	1
46.	<p>‘गजस्तत्र’ अत्र एषः आदेशः भवति –</p> <p>(A) सकारादेशः (B) रकारादेशः</p> <p>(C) लोपः (D) उकारादेशः ।</p> <p>उत्तरम् : (A) सकारादेशः</p>	1
47.	<p>‘बालकम्’ एतत् पदम् अस्मिन् कारके भवति –</p> <p>(A) कर्तृकारके (B) करणकारके</p> <p>(C) कर्मकारके (D) अपादानकारके ।</p> <p>उत्तरम् : (C) कर्मकारके</p>	1
48.	<p>अत्र अम् अव्ययीभाव समासस्य उदाहरणम् –</p> <p>(A) प्रतिदिनम् (B) महाबलः</p> <p>(C) रामपुस्तकम् (D) रामकृष्णौ ।</p> <p>उत्तरम् : (A) प्रतिदिनम्</p>	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
49.	<p>‘मुनिस्सः’ अत्र सन्धिविभागः एवं भवति –</p> <p>(A) मुनीः + सः (B) मुनिः + सः</p> <p>(C) मुनेः + सः (D) मुनौ + सः ।</p> <p><b>उत्तरम् :</b> (B) मुनिः + सः</p>	1
50.	<p>‘पुत्राय’ अत्र एतत् कारकमस्ति –</p> <p>(A) कर्तृकारकम् (B) कर्मकारकम्</p> <p>(C) करणकारकम् (D) सम्प्रदानकारकम् ।</p> <p><b>उत्तरम् :</b> (D) सम्प्रदानकारकम् ।</p>	1
XII.	चतुर्थपदं लिखत –	2 × 1 = 2
51.	<p>i) रूपम् अस्य अस्तीति – रूपवान् :: गुणः अस्य अस्तीति – ..... ।</p> <p>ii) भवताम् अयम् – भवदीयः :: आदौ भवः – ..... ।</p> <p><b>उत्तरम् :</b></p> <p>i) गुणवान्</p> <p>ii) आदिमः ।</p>	1
52.	<p>कृदन्तपदं चित्वा लिखत –</p> <p>i) देवी विराजमाना अस्ति ।</p> <p>ii) छात्रः क्रीडितुम् इच्छति ।</p> <p><b>उत्तरम् :</b></p> <p>i) विराजमाना</p> <p>ii) क्रीडितुम् ।</p>	2 × 1 = 2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<b>भाग: - C</b> <b>( रचनाविभाग: )</b>	
XIII.	लक्षणं विलिख्य अलङ्कारस्य नाम लिखत —	2
53.	सोमदत्तः अभिमन्युः इव शूरः । <b>उत्तरम् :</b> अलङ्कारः — उपमालङ्कारः । लक्षणम् — उपमायत्रसादृश्यलक्ष्मीरुल्लसतिद्वयोः ।	1 1
XIV.	प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दसः नाम लिखत —	2
54.	सप्राण एव वसतीति विचित्रमेतत् । <b>उत्तरम् :</b> तगणः भगणः जगणः जगणः गु गु --U--UUU--UU--UU-- सप्राण एवव सतीति विचित्र मेतत् । छन्दः — वसन्ततिलका । (लक्षणम् — उक्तावसन्ततिलका त भ जा ज गौ गः ।)	1 1
XV.	पत्रं लिखत —	4
55.	दिनद्वयस्य विरामं सम्प्रार्थ्य मुख्योपाध्यायं प्रति पत्रं लिखत । <b>अथवा</b> अध्ययन विषये पितरं प्रति पत्रं लिखत । <b>उत्तरम् :</b> सकाशात् सविधे सम्बोधनम् विषयनिरूपणम् दिनाङ्कः, हस्ताङ्कनम्	$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ 2 $\frac{1}{2}$

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XVI.	प्रबन्धम् लिखत —	5
56.	सङ्गणकयन्त्रम् ॥  अथवा  परिसरसंरक्षणम् ॥  उत्तरम् :  पीठिका  विषयनिरूपणम्  उपसंहारः  भाषा शुद्धता ।	1  1  2  1
XVII.	गद्यभागं पठित्वा प्रश्नानां उत्तरं लिखत —	4 × 1 = 4
57.	कस्मिंश्चित् ग्रामे एकः काकः आसीत् । सः एकदा तृषार्तः जलम् अन्वेष्टुं गतः । एकत्र लघुभाण्डे सः जलं दृष्टवान् । परं जलम् अधोभागे आसीत् । काकः स्वचञ्च्वा जलं पातुम् अशक्तः अभवत् । परं बुद्धिमान् सः पार्श्वस्थान् शिलाखण्डान् एकैकशः गृहीत्वा भाण्डे स्थापितवान् । शिलाखण्डपूरणेन जलम् उपरि आगतम् । काकः सन्तोषेण जलं पीतवान् ।  i) तृषार्तः काकः किम् अन्वेष्टुं गतः ?  ii) काकः कुत्र जलं दृष्टवान् ?  iii) काकः कान् जलभाण्डे स्थापितवान् ?  iv) कथं जलम् उपरि आगतम् ?	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	उत्तरम् : i) तृषार्तः काकः जलम् अन्वेष्टुं गतः । ii) काकः लघुभाण्डे जलं दृष्टवान् । iii) काकः शिलाखण्डान् जलभाण्डे स्थापितवान् । iv) काकः शिलाखण्डान् एकैकशः गृहीत्वा भाण्डेस्थापितवान् तेन जलम् उपरि आगतम् ।	1 1 1 1